

Granskning av balanskravet och god ekonomisk hushållning - delårsrapport

Södertälje kommun

Building a better
working world

Innehåll

1. Sammanfattning.....	2
2. Inledning.....	3
2.1. Bakgrund	3
2.2. Syfte och revisionsfrågor	3
2.3. Avgränsning.....	3
2.4. Revisionskriterier.....	4
2.5. Metod och genomförande	4
3. Balanskrav och god ekonomisk hushållning	5
4. Granskningsresultat.....	6
4.1. Iakttagelser Prognostiserat balanskravsresultat	6
4.2. Iakttagelser God ekonomisk hushållning.....	6
5. Sammanfattande bedömning.....	9

1. Sammanfattning

EY har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Södertälje kommun granskat om:

- ▶ Kommunen efterlever kommunallagens krav på en ekonomi i balans.
- ▶ Resultaten i delårsrapporten är förenliga med de av fullmäktige fastställda målen för god ekonomisk hushållning, dvs. finns förutsättningar att målen kommer att uppnås.

Uppdraget ingår som en obligatorisk del av revisionsplanen för år 2023. Syftet med granskningen är att ge kommunens revisorer underlag för sin skriftliga bedömning vilken ska biläggas delårsrapporten i samband med fullmäktiges behandling av densamma.

Med utgångspunkt från ställda revisionsfrågor lämnas följande revisionella bedömningar:

Är prognosen att kommunen efterlever kommunallagens krav på en ekonomi i balans?

Grundat på granskningen av delårsrapporten är vår bedömning att kommunen efterlever kraven på redovisning och beräkning av balanskravsresultatet samt att kommunen förväntas efterleva kravet på en ekonomi i balans.

Är resultaten i delårsrapporten förenliga med de av fullmäktige fastställda målen för god ekonomisk hushållning, dvs. finns förutsättningar att målen kommer att uppnås?

Grundat på granskningen av delårsrapporten är vår bedömning att prognosen delvis är förenlig med de finansiella mål som fullmäktige fastställt i budget år 2023.

Grundat på granskningen av delårsrapporten är vår bedömning att prognosen är förenlig med de verksamhetsmässiga mål som fullmäktige fastställt i budget år 2023.

2. Inledning

2.1. Bakgrund

Enligt kommunallagen (KL) 11 kap. 1 § ska kommunen ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs i juridiska personer som avses i 10 kap 2-6 §§. God ekonomisk hushållning definieras genom att fullmäktige fastställer verksamhetsmässiga och finansiella mål. Dessa mål ska sedan följas upp i delårsrapport och årsredovisning.

Kommunen ska enligt KL. 11 kap. 5 § varje år upprätta en budget för nästa kalenderår. Budgeten ska upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna. Undantag får göras:

1. I den utsträckning som medel från en resultatutjämningsreserv tas i anspråk enligt KL. 11 kap. 14 §
2. Om det finns synnerliga skäl.

Fullmäktige ska behandla minst en delårsrapport per år. Kommunstyrelsen ska inom två månader efter utgången av den period av räkenskapsåret som delårsrapporten omfattar överlämna den till fullmäktige och kommunens revisorer. I samband med fullmäktiges behandling av delårsrapporten ska även revisorerna bedöma resultaten. Denna granskning utgör underlag för det utlåtande som revisorerna ska lämna till fullmäktige.

2.2. Syfte och revisionsfrågor

Granskningen syftar till att:

- ▶ Ge revisorerna underlag för sin skriftliga bedömning vilken ska biläggas delårsrapporten i samband med fullmäktiges behandling av densamma.

Granskningen ska besvara följande revisionsfrågor:

- ▶ Är prognosen att kommunen efterlever kommunallagens krav på en ekonomi i balans?
- ▶ Är resultaten i delårsrapporten förenliga med de av fullmäktige fastställda målen för god ekonomisk hushållning, dvs. finns förutsättningar att målen kommer att uppnås?

2.3. Avgränsning

Granskningen är avgränsad till att omfatta delårsrapport per 31 augusti 2023. Styrelsen är enligt KL 11 kap. 16 § ansvarig för upprättandet av delårsrapporten. Granskningsåtgärderna genomförs i form av en översiktlig granskning. Den består i att analysera delårsrapportens förvaltningsberättelse.

Granskningen omfattar:

- ▶ En granskning och bedömning om kommunen bedöms efterleva balanskravet.¹
- ▶ En granskning och bedömning av utfallet avseende fullmäktiges verksamhetsmål och finansiella mål med betydelse för god ekonomisk hushållning.

¹ Balanskravet innebär att budgeten ska upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna och att årets resultat enligt resultaträkningen och förändringen av det egna kapitalet ska vara positivt.

- ▶ En samlad bedömning om utfallet är förenligt med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning.

2.4. Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som bildar underlag för revisionens analyser, slutsatser och bedömningar. I denna granskning utgörs revisionskriterierna av följande:

- ▶ Kommunallagen (2017:725) 11 kap. 1 §, 5-6 §§, 16 §, 12 kap 2 §
- ▶ Fullmäktiges beslut avseende god ekonomisk hushållning
- ▶ RKR R 15 Förvaltningsberättelse (balanskravsutredning)
- ▶ RKR R17 Delårsrapport
- ▶ SKYREV R5 Delårsrapport och årsredovisning

2.5. Metod och genomförande

Granskningen av kommunens måluppfyllelse har genomförts i enlighet med god revisions- sed. Granskningen har skett genom genomgång av kommunens delårsrapport.

Granskningsrapporten har kvalitetssäkrats internt.

3. Balanskrav och god ekonomisk hushållning

Förvaltningsberättelsen ska innehålla en utvärdering av om mål och riktlinjer med betydelse för god ekonomisk hushållning (enligt kommunallagens 11 kap. 6 § första och andra stycket) uppnåtts och följts. Revisorerna ska bedöma om prognosen i delårsrapporten och utfallen i årsredovisningen är förenliga med fullmäktigemålen.

Enligt kommunallagen ska:

- ▶ Kommunfullmäktige fastställa mål för god ekonomisk hushållning
- ▶ Uppföljning av dessa mål görs i delårsrapport och årsredovisning
- ▶ Kommunens revisorer granska och bedöma måluppfyllelsen

Syftet med dessa krav är att politikerna med hjälp av målstyrning och måluppföljning ska styra kommunen mot ändamålsenlighet och effektivitet.

Mål för god ekonomisk hushållning ska omfatta både finansiella mål och verksamhetsmål. Det mål som fullmäktige fastställt inom ramen för god ekonomisk hushållning är obligatoriska att utvärdera och bedöma i delårsrapport (prognos) och årsbokslut (utfall). Från och med 2019 ska mål formuleras och utvärderas även för kommunens bolag med återkoppling till fullmäktige. Det är kommunstyrelsen som i förvaltningsberättelsen ska utvärdera uppfyllelsen av de mål som kommunfullmäktige fastställt. Därefter ska revisorerna på basis av kommunstyrelsens utvärdering samt sin egen granskning av delårsrapport och årsredovisning bedöma uppfyllelsen av de mål som kommunfullmäktige fastställt.

Balanskravet är centralt för god ekonomisk hushållning. Balanskravet innebär att kommunens budget och årliga utfall ska vara positiva och att underskott ska återställas kommande år, såvida kommunfullmäktige inte beslutar om annat och hänvisar till "synnerliga skäl". Beräkningen av balanskravsresultatet, som är kopplat till kommunallagens bestämmelser, ska i förvaltningsberättelsen följa ett föreskrivet schema. Vid avstämning av balanskravet får exempelvis realisationsvinster inte medräknas. Avstämning av balanskravet ska göras i delårsrapport och årsredovisning.

4. Granskningsresultat

4.1. Iakttagelser Prognostiserat balanskravsresultat

Kommunen har uppfyllt lagens krav på balans. Avstämningen mot kommunallagens balanskrav visar ett resultat på 266 mnkr för årets första åtta månader. Helårsprognosen visar ett balanskravsresultat på 120 mnkr, och därmed väntas balanskravet bli uppfyllt även för helåret.

4.1.1. Bedömning

Grundat på granskningen av delårsrapporten är vår bedömning att kommunen efterlever kraven på redovisning och beräkning av balanskravsresultatet samt att kommunen förväntas efterleva kravet på en ekonomi i balans.

4.2. Iakttagelser God ekonomisk hushållning

4.2.1. Prognos för finansiella mål

Kommunfullmäktige har fastställt måldokument, Mål och budget 2023 med plan för 2024 och 2025 för Södertälje kommun. Flerårsplanen innehåller två finansiella mål och sju verksamhetsmål.

Tabell 2. Finansiella mål

Finansiella mål	Prognos 2023	Kommunstyrelsen bedömning
Södertälje kommun har en god ekonomisk hushållning	Arbetet med att uppnå målet går enligt plan	Arbetet med att bidra till kommunfullmäktiges mål om att Södertälje kommun har en god ekonomisk hushållning går per 31 augusti 2023 enligt plan.
Genom att vara en arbetsgivare som kännetecknas av god arbetsmiljö, jämställdhet och likvärdighet kan Södertälje kommun rekrytera, behålla och utveckla medarbetare med rätt kompetens	Arbetet med att uppnå målet går enligt plan	Den samlade bedömningen per den 31 augusti är att kommunens arbete för att nå målet går enligt plan.

4.2.2. Prognos för verksamhetsmål

Tabell 3. Verksamhetsmål

Verksamhetsmål	Prognos 2023	Kommunstyrelsens bedömning
Resultaten i förskolan, skolan	Arbetet med att uppnå målet går enligt plan	Arbetet med att förbättra resultaten i förskolan, skolan och vuxenutbildningen pågår genom en bredd av insatser

och vuxenutbildningen ska förbättras		från kommunens olika verksamheter. Den samlade bedömningen per 31 augusti 2023 är att arbetet med att uppnå målet går enligt plan.
Medborgarna har inflytande och är delaktiga	Arbetet med att uppnå målet går enligt plan	För att säkra att Södertäljes medborgare har inflytande och är delaktiga pågår olika typer av insatser och aktiviteter inom kommunens verksamheter. Den samlade bedömningen per 31 augusti 2023 är att arbetet med att uppnå målet till största del går enligt plan, men att det finns vissa avvikelser som rapporterats. Avvikelserna härleds till att andel aktuella genomförandeplaner inte når önskat resultat samt att det är svårt att rekrytera ställföreträdare.
Medborgarna har goda livsvillkor	Arbetet med att uppnå målet går enligt plan	Nämndernas arbete med att bidra till kommunfullmäktiges mål att medborgarna har goda livsvillkor bedöms per den 31 augusti gå enligt plan, däribland genom att det förebyggande arbetet stärkts, samt att olika aktiviteter i kommunens verksamheter för ökad trygghet, ägt rum.
Medborgarna får en god service, och hög tillgänglighet	Arbetet med att uppnå målet går enligt plan	För att säkra att Södertäljes medborgare får god service och hög tillgänglighet pågår olika typer av insatser och aktiviteter inom kommunens verksamheter. Den samlade bedömningen per 31 augusti 2023 är att arbetet med att uppnå målet går enligt plan.
Södertälje är en trygg och attraktiv kommun att bo i, att driva företag i och är en plats som attraherar studenter och besökare	Arbetet med att uppnå målet går enligt plan	Arbetet med att bidra till kommunfullmäktiges mål om en attraktiv kommun pågår genom en bredd av insatser från kommunens olika verksamheter. Den samlade bedömningen per 31 augusti 2023 är att arbetet med att uppnå målet går enligt plan.
Senast 2030 är Södertälje kommun klimatneutral	Arbetet med att uppnå målet går enligt plan	För att Södertälje kommun ska vara en klimatneutral kommun senast 2030 pågår olika typer av insatser och aktiviteter inom kommunens verksamheter. Den samlade bedömningen per 31 augusti 2023 är att arbetet med att uppnå målet går enligt plan.
Den biologiska mångfalden stärks i Södertälje kommun	Arbetet med att uppnå målet går enligt plan	Arbetet med att bidra till kommunfullmäktiges mål om att stärka den biologiska mångfalden i Södertälje kommun bedöms per den 31 augusti 2023 gå enligt plan.

4.2.3. Bedömning

Grundat på granskningen av delårsrapportens återrapportering är vår bedömning att prognosen delvis är förenlig med de finansiella mål som fullmäktige fastställt i budget år 2023. Bedömningen grundar sig i att båda de finansiella målen beräknas uppnås, samtidigt

som vi noterar att flera nämnder prognostiserar ett underskott för 2023. Omsorgsnämnden, socialnämnden, stadsbyggnadsnämnden och kommunstyrelsen (politisk ledning) prognostiserar ett större underskott för 2023. Omsorgsnämnden prognostiserar det största underskottet om 20 mnkr, vilket enligt delårsrapporten främst beror på ärenden med stora omvårdnadsbehov inom personlig assistans enligt LSS och SFB och inom bostad med särskild service LSS, som kostar mer än budgeterat. Vi ser det som angeläget att nämnderna, särskilt omsorgsnämnden, vidtar åtgärder för att komma i balans.

Grundat på granskningen av delårsrapportens återrapportering är vår bedömning att prognosen är förenlig med de verksamhetsmässiga mål som fullmäktige fastställt i budget år 2023 då samtliga mål prognostiseras uppnås då uppdragen pågår enligt plan.

5. Sammanfattande bedömning

Utifrån genomförd granskning är vår samlande bedömning att:

- ▶ Kommunen förväntas efterleva balanskravet.
- ▶ Prognosen är delvis förenlig med de mål fullmäktige beslutat.

Revisionsfråga	Bedömning
Förväntas kommunen efterleva kommunallagens krav på en ekonomi i balans?	Ja.
Är delårsrapportens prognos förenlig med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?	Ja. Kommunstyrelsen bedömer att god ekonomisk hushållning föreligger, baserat på en utvärdering av finansiella mål och verksamhetsmål.
- <i>Finansiella mål</i>	Delvis. Grundat på granskningen av delårsrapportens återrapporering är vår bedömning att prognosen delvis är förenlig med de finansiella mål som fullmäktige fastställt i budgeten år 2023. Vi noterar att omsorgsnämnden, socialnämnden, stadsbyggnadsnämnden och kommunstyrelsen (politisk ledning) prognostiserar ett större underskott för 2023. Omsorgsnämnden prognostiserar det största underskottet om 20 mnkr. Vi ser det som angeläget att nämnderna vidtar åtgärder för att komma i balans.
- <i>Verksamhetsmål</i>	Ja. Samtliga verksamhetsmässiga mål prognostiseras uppnås då uppdragen pågår enligt plan. Vi noterar rapporterade avvikelser gällande målet om medborgarinflytande- och deltagande och ser det som angeläget att åtgärder vidtas för att målet ska uppnås.

Oktober 2023

Anders More, uppdragsledare
Certifierad kommunal yrkesrevisor, EY